

Referat fra Stormøde i Kontakt- og Udviklings Ø-rådet

Dato: 7. november 2019

Sted: Månen kl. 19.00

Deltagere

Formand Vibeke Møller Jensen (VMJ)
Anne Marie Koefoed (AMK)
Administrator Jens Peter Koefoed (JPK)
Souschef Ejvind Povlsgaard Jensen (EPJ)

Laura Zafnes (LZ)
Sus From Anker (SFA)
Flemming Kring (FK)

Deltagere Forsvarsministeriet:

Trine Kristiansen (TK)

Deltagere Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse:

Jan Boll Jespersen (JBJ)

Fremmødte: 27 (2 gæster)

---

1. Godkendelse af dagsorden

Dagsordenen blev godkendt

2. Fællessang

3. Formandens årsberetning

Formandens beretning

4. Orientering fra Christiansø støtteforening

Claus Zafnes, formand for Christiansø støtteforening, fortalte, at Støtteforeningen er nomineret til "Fantastiske Fællesskaber", som er et initiativ af TV 2 Regioner, hvor Støtteforeningen kan vinde 100.000 kr. Jacob Pescettini tilmeldte os til konkurrencen tidligere på året. Claus opfordrer alle til at afgive en stemme. Send til og med den 21. november en SMS til: **1231** med teksten: "TVB 2" Det koster almindelig SMS takst.

5. Kommende valg af to beboerrepræsentanter til Ø-rådet

AMK informerede om valget. Mandag d. 11/11 er sidste dag for opstilling. Anne Marie opfordrer til at stille op og informerede om de vigtige datoer omkring valget. Der er ca. 4 møder om året plus diverse arbejds møder.

6. Hvad kan vi gøre for at få flere familier til at flytte til øen? Hvordan fastholder vi dem bedst? Forslag af Jacob Pescettini.

Jacob præsenterede punktet og spurgte om vi skal brande os som familie-ø? Hvad skal der til for, at vi kan tiltrække nye beboere? JPK fortæller, at der ikke har været mange ansøgere til stillingen

som stenmand, og at Administrationen er meget interesseret i gode ideer til, hvordan vi bedre kan tiltrække medarbejdere.

Der var en drøftelse om, hvorvidt rammerne er til stede for børnefamilierne. Maja kunne godt tænke sig, at der måske kunne laves en udsendelse i landsdækkende TV. Udsendelsen skal være med til at brande øen. ECH efterlyser, at der bliver mere frie rammer fra forsvaret for, hvordan vi kan lave stillingsopslag. Peter Karmark, der er nyansat, mener også, at vi kan gøre mere for at informere bedre omkring, hvad Christiansø kan tilbyde særlig børnefamilier. AMK mener, at vi skal gøre ægtefællerne opmærksomme på hvilke jobmuligheder, der er for partnerne/ægtefæller. Hun peger også på problemet med muligheden for at få passet børn. AMK foreslår, at man kan tage en af de gamle øboer med i ansættelsesudvalgene. Maja nævner, at vi skal være opmærksomme på, at det fortsat skal være muligt at leje gæsteværelse til en rimelig pris. Dennis mener, at det er folk, der allerede er i arbejde, som vi skal fange til de ledige stillinger, så hvordan får vi fat i dem? Maja talte for, at det kunne hjælpe med weekend sejladser om vinteren, så det vil være lettere at vedligeholde venskaber og få besøgende i vinterhalvåret. Forslagene blev taget til efterretning.

7. JPK vil gøre punktet kort, da meget fremgår af referater fra Ø-råd og nyhedsbreve.

Økonomien går godt. Budget for 2020 er som sidste år, med små justeringer. Vi har et mindre merforbrug, men til gengæld har der været flere indtægter end budgetteret, så samlet går vi ud med et lille overskud.

Om bolig- og arealområdet oplyser JPK, at:

- **Der er gennemført huslejevurderinger af alle boliger.**
Huslejeniveauet er nu opdateret og kendt de kommende år
- **Udfærdigelse af lejekontrakter er overgået til Forsvarets Ejendomsstyrelse.**
Ansvaret for hvordan boliger fordeles ligger fortsat ved Christiansø Administration
- **Opkrævning af leje og forbrug er overgået til Forsvarets regnskabsstyrelse.**
Der kan nu betales elektronisk via PBS.
- **Der er knyttet en vedligeholdelseskonto til alle helårsboliger med nye lejekontrakter.**
Den enkelte har nu større mulighed for og indflydelse på, hvornår og hvordan vedligeholdelsen udføres.
- **Der er indført praksis om, at Administrationen skal renovere et eksisterende lejemål hvert 3. år.**
1. december udmøntes det for første gang, når vi går i gang med at renoverer Christiansø 47. Sus bliver genhuset i nr. 14 under renoveringen.
- **Reglement for haver er blevet opdateret.**
Der er i samarbejde med Naturstyrelsen Bornholm lavet en rammetilladelse for småbygninger i haverne.
- **Der er udfærdiget retningslinjer for tildeling af redskabsskure, -rum og hytter.**
Når vi i løbet af vinteren får bygget 5 nye redskabsrum i Pakhuset, vil alle helårslejemål have tilknyttet en opbevaringsmulighed udenfor det primære lejemål.
- **Der er ryddet op i Salterierne, og ledige rum er fordelt efter de nye retningslinjer.**
Der var 4 ledige rum i salterierne og 8 ansøgere, så der blev trukket lod. Der er kommet madpakterum til øens gæster og et gratis jollemotorrum til øens jolleejere.
- **Korttidsleje bruges aktivt i turismestrategien.**
Vi har åbnet op og markedsført muligheden for, at udenøes gæster og turister kan leje administrationens ledige korttidslejemål.
- **Praksis ved pensionering**
Der er indført en praksis, som betyder, at man som ansat i Christiansø Administration ved

pensionering kan forvente at blive tildelt en lejebolig, hvis man har boet på Christiansø mindst 10 år frem til pensioneringen.

AMK spørger, om man kan blive på øen, hvis man bor herover men ikke er ansat ved administrationen men har privat erhverv. JPK svarer, at har man boet på Christiansø i 10 år som ikke ansat ved administrationen, vil man have en almindelig lejekontrakt, som fortsætter også efter pensionering.

- **Status på Turismestrategien.**

Sæsonen 2019:

- - 6 % færre passagerer ift. 2018 (- 1 % ift. snit 5 år)
- + 15 % besøgende de to tårne ift. 2018
- + 47 % flere overnattende ift. 2018 (+115 % ift. 2017)
- Status quo på lystsejlere
- Guider på alle ankomster april-oktober
  - 212 ture (346 anløb)
  - 1289 voksne + 110 børn
  - 37 skoleklasser

VI ER KOMMET GODT I GANG!

Sæsonen 2020 ->

- + 2000 passagerer i skuldærsæsonerne
- + 5 % besøgende i de to tårne
  - Ny udstilling
- + 25 % flere overnattende
  - Ny bookingportal på hjemmesiden
- + 10 % flere lystsejlere
  - Ekstra fokus/markedsføring på dette område
- Certificering af guider
  - Mere koordineret indsats og markedsføring
  - Bedre præsentation ombord og ved ankomst
- Hans Ole fortsætter 2020+2021

Vi lejer mere og mere ud, så man skal være opmærksom på at booke lejemål i god tid. Priserne på leje er sat op i det nye år for at udligne prisforskellen til kroen.

Der var en snak om hvilke udfordringer, der er ved at lave arrangementer om vinteren, når kroen har lukket.

AMK opfordrer til, at der bliver mere markedsføring, så vi får turisterne til at blive her hele dage. Christiansøfarten sælger i dag 3 timers ture som standard, og der skal et aktivt tilvalg til for at vælge billetter til heldagsophold.

Jacob gør opmærksom på, at der på Christiansøfartens bookingside lægges op til, at der købes billetter af 3 timers varighed. Der er som udgangspunkt ikke frit valg.

Anne Eva efterlyser længere åbningstider i Tårnene, evt. med forsøg om at få åbnet Tårnene udenfor sæsonen.

Krista gør opmærksom på, at vi har et hul i servicering af sejlerne, da salgsstederne ofte er lukkede, når de ankommer.

- JPK præsenterede den kommende udstilling i Store Tårn, der skal være i sæsonen 2020 (se vedhæftet præsentation)
- EPJ præsenterede affaldskampagnen, der er lavet i samarbejde med Ejendomsstyrelsen. Der er lavet nye skilte (se vedhæftet præsentation), og der er kommet/kommer nye symboler på alle skraldespande. Der er lavet en slip til køleskabene, som skoleeleverne vil omdele og informere om. Der er kommet en ny sortering på "Blød plast", som kan afleveres på skraldepladserne på havnen og Frederiksø.
Tag godt imod skoleeleverne, når de kommer rundt, og afsæt gerne lidt tid til at høre, hvad de kan fortælle om sortering.
- Anne Eva præsenterede et tilbud om stoletræning om formiddagen. Tilbuddet er primært rettet mod den ældre del af befolkningen, men alle er velkommen. Tilbuddet starter op efter nytår.

8. Energiprojekt: Jan Boll Jespersen, chef for Ledelsessekretariatet ved Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse, orienterer om status.

JBJ præsenterede status på de 3 projekter, der består af ny energiforsyning, spildevandsrensning og nyt værksted, se vedhæftet præsentation.

Der var spørgsmål om placering af vindmøllen, og om den evt. kunne placeres på østsiden, hvor den ikke er så synlig. JBJ svarede, at der er en større vanddybde på den side af øen, og at det evt. kan give gener med flakkende lys, når vingerne på møllen bryder solen. Det problem er der ikke på nord siden af øen.

Der blev spurgt om man kan forvente støjgener fra en vindmølle. JBJ fortæller, at der ikke forventes hørbar støj på land. Men det vil blive afklaret ved VVM undersøgelsen. Undersøgelsen vil også omfatte en illustration af, hvordan vindmøllen vil se nu i landskabet. Hvordan harmonerer de mange håndværkere med turismestrategien? JPK erkender, at det kan blive en udfordring.

Der blev spurgt ind til om den nye forsyning vil påvirke energipriserne. Elprisen vil fortsat blive lagt på niveau med Bornholm.

9. Evt.

Kunst- og kulturrådet opfordrer til at komme med ideer til udstilling i Store Tårn i 2021.

Formanden takkede for fremmødet og den gode stemning.

Referent: Ejvind Povlsgaard Jensen/ Souschef.